

1 i fastan

Psalmer: 566, 706, 32:1-5, 237, 230, 229

Texter: 1 Mos 3:1-24 som är dagens predikotext, Hebr 5:7-10, Luk 4:1-13

Nåd vare med er och frid från Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus. Amen.

Låt oss be!

Herre, himmelske Fader, ge oss kraft att stå emot Satans frestelser, hålla oss till ditt ord och förtrösta på Frälsaren som du skänkt oss. Amen.

Varifrån kommer allt det onda här i världen? Det är en fråga som väl alla ställt sig. Varje dag blir vi påmind om det onda. Nyhetsprogrammen meddelar dagens onda händelser som skett ute i världen. Varifrån kommer allt lidande? Varför finns det terrorister som tar oskyldiga människor med sig i döden? Varför dör människor i svält, katastrofer och krig? Till slut frågar vi, varför finns döden över huvud taget?

Det tredje kapitlet i 1 Mosebok ger oss svar. Kapitlet ger inte alla svar men tillräckligt för att vi ska förstå oss själva och vad som händer i världen. Bibeln talar inte om för oss hur det onda kunde uppstå i en skapelse som var fullkomligt god. Men den berättar att det först skedde ett syndafall bland änglarna. Den berättar om änglar som inte bevarade sin höga ställning utan övergav sitt rätta hemvist. Vi förstår att när händelserna i 1 Mos 3 sker så har redan fallet bland änglarna inträffat. De onda andarnas furste identifieras i Bibeln med den ande som talade till Eva genom ormen. Satan kallas den ”gamle Ormen” och Jesus säger att han är en lögnare ”från begynnelsen”. Det var Satan som ljög för Eva.

Berättelsen om syndafallet är inte en saga. Det är inte heller en symbolisk berättelse. Frukten är inte en symbol för allt som är tabubelagt i människors traditioner. Nej, när vi läser berättelsen ska vi låta ormen förbli en orm, Adam och Eva ska vi låta förbli de första människorna, trädet ett träd och frukten en frukt. Adam och Eva är historiska personer och 1 Mosebok återger verkliga händelser i deras liv. Det bekräftas också av släkttavlorna i Bibeln. Evangelisten Lukas återger Jesu härstamning ända tillbaka till Adam. I Krönikeböckerna finns det också en släkttavla som börjar med Adam. Vår gren av mänsklighetens släktträd avgrenade sig efter syndafloeden. Alla människor har ett gemensamt ursprung som går tillbaka på Adam och Eva. Oavsett kultur, språk och hudfärg är vi alla av samma kött och blod. Och varken vi eller Jesus härstammar från några sagofigurer.

Låt oss nu höra vad som hände en dag i historiens början. Ormen var listigare än alla djur på marken som Herren skapat. Ormen började tala till Eva. Vi vet inte hur Eva uppfattade situationen. Hon visste att ormar inte har stämband och inte kan tala. Vem var det då som talade genom ormen? Vi vet inte om hon kände till fallet bland änglarna. Vi vet inte om hon kände till Satans existens. Hon hade antagligen inte fått samma upprepade varningar som vi får i Skriften att vara vaksamma mot djävulen och akta oss. Hon nalkades det märkliga fenomenet med påfallande godtrohet.

Men vi ska inte vara så snara att kritisera Eva. Då är det mer på sin plats med självkritik. Fast vi sett resultatet av Evas godtrohet, och trots alla varningar i Skriften, kännetecknas vi ofta av bristande vaksamhet. Faktum är att vi ofta kommer i samma situation som Eva och handlar ännu mer dåraktigt. Gång på gång luras vi att lyssna till en lögnaktig röst i våra hjärtan. Många gånger förstår vi inte att rösten som lockar oss är Satans - inte förrän det är för sent och vi redan fallit. Gång på gång blir vi frestade och förledda att bryta mot Guds bud. Varje dag måste vi be: *Herre, förlåt oss våra skulder.*

Vi ska inte kritisera Eva med oss själva som referens. Men om vi däremot tar Jesus och hans exempel som referens så kan vi säga vad Eva borde ha förstått och gjort. Satan ligger bakom allt tal som sätter Guds ord i tvivelsmål. Vi ska inte låna våra öron till sådant tal. När Jesus blev frestad höll han fast vid Guds ord, avvisade Satan och gav Gud äran. Så borde också våra första föräldrar ha gjort. Och så borde vi också göra.

Eva gjorde tvärtom, hon höll inte fast vid Guds ord, hon avvisade inte Satan och hon gav inte Gud äran utan ville själv bli som Gud. Det innebär att fallet redan skett i hennes hjärta innan hon tog av den förbjudna frukten och åt. Så är det också med våra synder. Vi kan aldrig säga: ”det råkade bara bli så”, ”tungan råkade bara säga så”, eller, ”det var någon annans fel att jag gjorde så”. Inget ont ord sägs och ingen ond handling görs som inte först varit i människans hjärta, intellekt, känsla och vilja. Det var inte frukten från det förbjudna trädet som orenade Adam och Eva när den kom in i munnen. Nej, Jesus säger: *Ty från hjärtat kommer onda tankar, mord, äktenskapsbrott, otukt, stöld, falskt vittnesbörd och hädelser. Sådant orenar människan.*

Satan sådde tvivel på Guds ord och Guds godhet i Evas hjärta. Angreppet skedde först på det intellektuella planet. Satan konstruerade en motsägelse för förnuftet. Det var som om han sa till Eva: ”tänk efter, om Gud missunnar er frukten av ett träd som kan ge er så stor lycka så kan han inte vara god. Om Gud däremot är god så kan hans ord inte vara allvarligt menade. Om han är god skulle han aldrig missunna er något eller säga nej. Han vill ju att ni ska vara lyckliga. Antingen är

Gud inte god eller så är hans ord inte sant.” Denna konstruerade motsägelse blev en källa till tvivel på Guds ord i Evas hjärta.

Detta är egentligen samma slags angrepp som Satan fortfarande gör när han frestar människor. Satan är väldigt intelligent - mycket listigare än vi. Ett exempel på hans överlägsenhet eller vår dumhet är att han inte behövt ändra taktik på tusentals år och fortfarande överlistar så många med samma gamla taktik. Han vill få oss att ställa frågan: ”varför ska vi neka oss själva den lycka vi vill ha eller förneka andra den lycka de vill ha? Gud kan inte vara kärleksfull om han förbjuder oss något vi gärna vill ha. Om han å andra sidan är kärleksfull så kan hans bud inte vara allvarligt menade. Om Gud är kärleksfull vill han att vi ska bli lyckliga. Då kan han inte på allvar förbjuda oss något eller neka oss något. Vem blir lycklig av ett förbud eller ett nej?”

Satans framgångsrika frestelse påverkade inte bara Evas intellekt, utan också hennes känsla och vilja. Sedan hon lyssnat till ormen var hennes glädje inte längre att göra Guds vilja. Den förbjudna frukten blev nu en fröjd för ögat. Hennes vilja påverkades också. Hon ville inte längre lyda Gud utan ville själv bli som Gud. Allt detta skedde i hennes intellekt, känsla och vilja före den syndfulla handlingen. På frågan, ”vad var människans första synd” är det alltför enkelt att svara: ”de åt av den förbjudna frukten”. Före handlingen hade otron intagit intellektet, känslan och viljan. Den första synden var otrons synd.

Adam och Eva tog sedan frukten och åt. Deras ögon öppnades, precis så som Satan sagt skulle ske. Men av den ljusa framtid blev det inget. Resultatet blev inte som de hoppats. Istället började ett liv i skam och rädsla.

De märkte först att de var nakna och försökte skylla sig för varandra. Adam och Eva hade varit nakna tidigare utan att skämmas. Varför började de skämmas nu? Att man och hustru är nakna inför varandra är väl inget att skämmas för. Nej, men det var nog inte heller nakenheten i sig som de skämdes för utan den nya erfarenhet de gjorde. Det var insikten om att de inte längre ville eller kunde kontrollera sin sexualitet i enlighet med Guds vilja. De hade blivit egoister.

Drivna av det dåliga samvetet gömde de sig när de hörde Gud vandra i trädgården. Glädjen tillsammans med Gud hade ersatts av en förskräckelse som gjorde att de ville komma så långt bort från Gud som möjligt. Många människor försöker hantera det dåliga samvetet på samma sätt idag. Bara en påminnelse om Guds existens räcker för att aktivera det dåliga samvetet så att det ger obehagliga känslor. Därför känns bäst att hålla sig borta från Gud och helst inte alls tala om honom.

Det var dåraktigt av Adam att tro att han skulle kunna gömma sig för Gud. På samma sätt är det dåraktigt av människor idag att tro att man kan komma undan sitt ansvar genom att hålla sig undan allt som påminner om Gud och hans ord.

När Adam såg att han inte kunde gömma sig prövade han ett annat sätt att lösa syndens problem. Det har också människor upprepat genom historien. Han skyllde ifrån sig. Han skyllde på Eva och ytterst på Gud. Han menade att det var någon annan som borde ställas till svars, men inte han.

Guds metod att hantera syndare var att leta fram dem från deras gömställen och konfrontera dem med deras synd. Det gör Gud än idag genom sin lag. Han avslöjar oss som syndare. Och det gör han för att vi ska ta emot den räddning Gud ger.

Problemet med synden går inte att lösa på människors sätt, genom att gömma sig, förneka synden eller skylla ifrån sig. Gud visade våra första föräldrar att det inte ens var deras uppgift att lösa syndens problem. De skulle inte ens försöka frälsa sig själva. De var istället föremål för en frälsning som en annan skulle utföra. Gud förutsade att det skulle komma en hjälte som skulle krossa Satans makt. Gud lovade våra första föräldrar en Frälsare.

Gud sa till ormen: *Jag skall sätta fiendskap mellan dig och kvinnan och mellan din avkomma och hennes avkomma. Han skall krossa ditt huvud och du skall hugga honom i hälen.*” Detta är evangeliets religion som funnits från begynnelsen och ska bestå i evighet. Den består i förtröstan på den Gud utvalt och hans verk. Detta är den enda sanna tron som kan frälsa oss från synden. Trosföremålet i evangeliets religion är Frälsaren, som skulle födas av kvinna, och som skulle krossa djävulens makt. Det skulle ske till ett högt pris. Han skulle själv bli huggen och utgjuta sitt blod.

Genom denna tro blev våra första föräldrar frälsta. Vi blir frälsta på samma sätt. Bibeln uppenbarar att Jesus, jungfru Marias son, är den Frälsare Gud utlovade redan i historiens begynnelse. Han har köpt oss från alla synder, från döden och djävulens makt med sitt helig och dyra blod och sitt oskyldiga lidande och död. Det är genom tron på hans verk vi blir frälsta.

Sedan Gud lovat våra första föräldrar en Frälsare lade han på dem syndens konsekvenser. De skulle erfara smärta och möda den tid de levde tills de vände åter till den jord de blivit tagna från. Här har vi svaret på varifrån all smärta, lidande och död kommer i vår värld. Det är allt konsekvenser av människans synd. Förutom den smärta och möda som människor inte råder över utan som tillfogas oss av jordens törne och tistel, sker också mycket ont på grund av

människans nya sätt att agera: att söka sin egen lycka, genom överträdelse av Guds bud, och på andras bekostnad.

Syndens konsekvenser var en trosprövning för Adam och Eva, liksom det är för oss. Vi får lära oss tro att Jesus Kristus frälst oss från alla våra synder fast vi ser synden i våra liv. Vi får lära oss tro att vi är frälsta från döden fast vi känner den i vår kropp. Vi får lära oss tro att vi är Guds älskade barn för Kristi skull fast vi får känna smärta. Vi får lära oss på tro på Guds löfte fast löftets sanning inte kan bekräftas med våra sinnen. Adam och Eva hade tivit på Guds ord fast de fått allt, nu fick de lära sig förtrösta på Guds löfte fast de blev fråntagna allt, ja, själva livet.

Adam gav uttryck för sin tro genom att ge sin hustru namnet Eva, det betyder liv. Frälsaren som skulle ge det sanna livet åt alla människor skulle ju födas av kvinna. Gud visade sin omsorg om de fallna människorna genom att ge dem kläder av skinn. På samma sätt ska vi tro att Gud uppehåller oss varje dag och ger oss allt vi behöver till kropp och själ endast därför att han är vår gode Fader i himlen och inte för att vi på något sätt förtjänat det.

Till slut berättas det också om hur Gud drev ut Adam och Eva från trädgården. De var tydligen ovilliga att gå eftersom Gud fick driva ut dem. Det skedde för att de inte skulle räcka ut handen och även ta av livets träd och så äta och leva för evigt. Livets träd hade Gud inte förbjudit dem att äta av. Före syndafallet fick de fritt äta av livets träd. Men sedan de fallit i synd skulle det ha varit ödesdigert. Det skulle ha gett dem en evig tillvaro som syndiga människor med ett fördärvat intellekt och en bortvänd vilja. Det skulle ha gjort ondskan permanent. Därför drev Gud ut dem och satte keruberna och det flammande svärdets lågor för att bevaka vägen till livets träd.

Tack och lov säger vi. Den väg Gud utstakat för oss är mycket bättre. Vår väg till går genom tistel och törna, genom död till liv. Tack och lov att det inte finns någon medicin som ger oss en evig tillvaro som syndare. Den syndiga naturen i oss ska dödas varje dag och den ska en dag fullständigt dö, för att vi ska uppstå förhärligade, fria från synd och alla brister. Vår väg går i Frälsarens fotspår, genom död till liv. Men en dag i himlen, sedan vi genom döden befriats från fördärvet i vår natur, ska vi fritt få äta av livets träd.

Berättelsen om Adams och Evas syndafall är inte en exempelberättelse. Det är inte bara ett varnande exempel: ”så går det när man syndar”. Nej, händelsen hade djupgående konsekvenser för alla människor. Vi härstammar alla från Adam och Eva. De blev syndare och vi föds lika dem. Berättelsen ger en

förklaring till det onda i världen och synden i oss själva. Den förklarar för oss varför smärta, lidande och död kom in i Guds goda skapelse.

Men den visar också på den enda räddningen som finns från synd och död för alla människor. Det finns en enda sann religion som kan frälsa och det är den Gud förkunnat från början. Det är tron på löftet om Frälsaren som skulle födas av kvinna och krossa ormens välde. Vi är privilegierade som lever i en tid då Gud gett oss hela uppenbarelsen om den underbara frälsning han utlovat från begynnelsen. Det fick våra första föräldrar bara en glimt av. Men den glimten räckte för deras frälsning. Ingen ska komma på skam som flyr till Frälsaren Jesus Kristus, oavsett i vilken tid och på vilken plats han lever. Amen.

Låt oss be!

Herre, himmelske Fader, du har visat oss att du handlar i nåd med oss syndare. Utan vår förtjänst har du skänkt oss en Frälsare. Lär oss att lita på dina löften, hålla oss till Jesus Kristus vår Frälsare och leva i enlighet med ditt ord. Bevara oss för det tvivel som Satan sår ut. Lär oss hålla fast vid ditt ord och stå Satan emot. Ditt ord står fast i evighet. Amen.